

## **POSUDEK**

oponenta diplomové práce

Jméno a příjmení studenta: Martina Borecká

Název práce: **Práva a povinnosti pěstounů**

Jméno a příjmení oponenta: JUDr. Petr Šustek, Ph.D.

### **1. Cíle, metodika zpracování práce a aktuálnost tématu:**

Diplomantka si zvolila nesporně významné a zajímavé téma. Pěstounství, stejně jako ostatní instituty náhradní péče o dítě, významně ovlivňuje dítě v zásadní formativní fázi jeho života. Z tohoto důvodu je třeba předmětnou problematiku, která je současně velmi praktickou, považovat za trvale aktuální. Diplomantka prokázala znalost zákonné úpravy, v zásadě i schopnost orientace v odborných textech, avšak judikatura v práci zcela chybí.

### **2. Struktura a členění práce:**

Text (55 stran včetně úvodu a závěru) je přehledně a jasně členěn, jeho struktura je logická, jednotlivé pasáže na sebe systematicky navazují. Vnitřní členění je v souladu s klasickými doktrinárními přístupy. Práce je v základu složena ze sedmi kapitol (neboli částí), z nichž některé se rozpadají na jednu až dvě úrovně podkapitol. První kapitola je věnována historickému přehledu vývoje náhradní péče o dítě od vlády Josefa II. přes ABGB po zvláštní československé zákony z období první republiky i minulého režimu. Druhá kapitola shrnuje prameny platné právní úpravy pěstounské péče a souvisejících otázek. Autorka nejprve přichází s výčtem relevantních právních předpisů, aby poté velmi stručně představila obsah související úpravy v občanském zákoníku, zákonu o zvláštních řízeních soudních a zákonu o sociálně-právní ochraně dětí. Rozsáhlá třetí kapitola je věnována samotnému pěstounství. Diplomantka postupně představuje právní úpravu relevantních otázek: důvody umístění do pěstounské péče, její výkon různými osobami, pěstounství v SOS vesničkách (včetně zhodnocení jeho výhod a nevýhod). Dále je pozornost zaměřena na postup při svěřením dítěte do pěstounské péče mj. včetně přípravy k přijetí dítěte do rodiny či kontroly zprostředkování (a její ústavněprávní limitace). Komparativní podkapitola je věnována pěstounské péči ve Velké Británii a v USA. Zvláštní podkapitola rovněž představuje samotná práva a povinnosti pěstounů, přičemž je třídí podle zákona, v němž jsou upraveny (občanský zákoník a zákon o sociálně-právní ochraně dětí), i podle jejich povahy (např. práva pěstouna na dobu přechodnou či nárok na dávky pěstounské péče a státní příspěvek, na příspěvek na úhradu potřeb dítěte nebo na odměnu pěstouna). Samostatná podkapitola se zabývá také zánikem pěstounské péče. Ve čtvrté kapitole diplomantka představuje institut pěstounské péče na dobu přechodnou (včetně jeho kritik a srovnání s dlouhodobou pěstounskou péčí). Pátá kapitola je již věnována odlišnému institutu náhradní rodinné péče, a to svěřením dítěte do péče

jiné osoby, včetně srovnání s pěstounskou péčí. Šestá kapitola představuje poručenství, kapitola sedmá pak opatrovnictví.

### **3. Rozsah a úroveň použitých zdrojů a práce s nimi:**

Pokud budeme vycházet ze seznamu zdrojů, můžeme konstatovat, že diplomantka při zpracování diplomové práce využila odpovídající množství pramenů zahrnujících právní předpisy i odbornou literaturu. Jistým nedostatkem je využití jediného zahraničního zdroje (dvou včetně slovenského internetového zdroje) a pouhých tří článků z odborných časopisů. Závažnějším problémem je, že v práci zcela absentuje judikatura. Téma práce přitom umožňuje rozsáhlé využití uvedených druhů pramenů (chtělo by se říci, že po takovém rozsáhlejší využití přímo volá). Snad ještě více je třeba se pozastavit nad skutečností, že velmi podstatná část pramenů uvedených v seznamu zdrojů není v práci nikde citována. Práce tak působí dojmem zařazení pouze fiktivně použitých zdrojů, aby se jejich počet jevil být dostačujícím, nebo alternativně zcela nedbalým citováním. Ani jedna z možností však příliš neodpovídá požadavkům kladeným na diplomovou práci. Citace, které diplomantka do práce zařadila, jsou uváděny na správných místech a to v souladu s normou pro zpracování těchto písemností. Je ovšem třeba upozornit na to, že použitých poznámek pod čarou je 66, což je na úrovni diplomové práce dosti podprůměrný počet.

### **4. Jazyková, stylistická úroveň a formální úprava diplomové práce:**

Jazyková i stylistická úroveň práce je dobrá, práce je čtivá a srozumitelná. Práci nezatěžují zásadní gramatické chyby ani stylistické nedostatky. S právní terminologií diplomantka pracuje správně.

### **5. Odborná kvalita zpracování tématu diplomové práce:**

Práce je po odborné stránce s ohledem na požadavky kladené na práci tohoto stupně standardní až slabší. Rozsahem se jedná o práci průměrnou. Kromě výše uvedených významných problémů při práci s prameny je třeba práci vytknout značně deskriptivní povahu. Rozsáhlé části práce působí dojmem pouhého opsání ze zákona bez použití analytického přístupu. Velká šíře práce (která tematicky mnohonásobně překračuje svůj název) jistě přispívá k povrchnosti. Na druhou stranu má práce také výrazně pozitivní aspekty. Především oceňuji zařazení vlastního kritického hodnocení na mnoha místech práce, dále také komparativní složku práce zaměřenou na zahraniční trendy. Právě vlastní kritické úvahy diplomantky dodávají práci určitou kvalitu, kterou by jinak postrádala.

### **6. Otázky k zodpovězení při obhajobě práce:**

Považujete současnou judikaturu týkající se svěřování dětí do pěstounské péče za odpovídající? Zmiňte soudní rozhodnutí, které podle Vás pozitivně či negativně přispělo k výkladu zákonných ustanovení o pěstounské péči.

Co považujete za největší problém současné právní úpravy práv a povinností pěstounů a jakou nejvýznamnější změnu *de lege ferenda* byste doporučila?

### **7. Závěr:**

Předložená práce v zásadě prokázala diplomantčinu samostatnost při zpracovávání aktuálního tématu, jakož i její schopnost orientovat se v zákonné úpravě i odborné literatuře. Celková

kvalita práce však není příliš vysoká. Kromě politováníhodné úrovně práce se zdroji práci zatěžuje její deskriptivní povaha, snad způsobená příliš širokým tematickým rozpětím, kdy se autorka nestačila věnovat hlubší analýze. Velmi však oceňuji zařazení vlastních kritických úvah diplomantky na mnoha místech práce. Z toho důvodu doporučuji práci k ústní obhajobě s předběžným hodnocením **dobře**.

Datum: 7. 9. 2017

---

JUDr. Petr Šustek Ph.D.